

**Leidschendam-
Voorburg**

Aan de raad van de gemeente
LEIDSCHENDAM-VOORBURG

Datum 17 november 2020

Nummer 1923

Onderwerp Raadsbrief Monitor Jeugdhulp november 2020 en stand van zaken beheersmaatregelen

Portefeuillehouder Wethouder Bouw

Behandeld door A.L.M. Bongers

1. Waarom wordt de raad geïnformeerd?

Het college levert de raad twee maal per jaar een monitor jeugdhulp. De nu voorliggende monitor levert informatie over geïndiceerde jeugdhulp van de eerste drie kwartalen van 2020 en een vergelijking met dezelfde periode in 2019. Daarnaast wordt de raad geïnformeerd over de stand van zaken van de beheersmaatregelen.

2. Korte inhoudelijke toelichting

De raadsbrief bestaat uit twee delen:

- A. Een toelichting op de monitor
- B. Stand van zaken beheersmaatregelen

A. Toelichting op de monitor.

De cijfers in de monitor zijn grotendeels gebaseerd op declaraties van geïndiceerde jeugdhulp. In de begroting/ jaarrekening zijn de uitgaven voor dit taakveld terug te vinden onder: "Maatwerk dienstverlening 18-". In de monitor wordt daarom gesproken van maatwerkvoorzieningen. Een maatwerkvoorziening kan ingekocht zijn samen met de andere 9 gemeenten in Haaglanden (H10) of buiten de H10 en wordt dan als "zorg in natura (ZIN)" verstrekt. Dit wil zeggen dat de gemeente rechtstreeks de declaraties van de jeugdinstantie betaalt. De maatwerkvoorziening kan ook in de vorm van een persoonsgebonden budget (PGB) verstrekt worden. In dat geval krijgen inwoners een budget om de door hen aangevraagde jeugdhulp te financieren. Dit budget krijgen zij niet zelf in handen, maar wordt overgemaakt naar de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en daar kan de inwoner de facturen naar toesturen. De SVB betaalt de jeugdhulpverlener. De uitgaven voor PGB bedragen minder dan 5% van de totale kosten voor maatwerkvoorzieningen.

Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor de kosten van het gedwongen kader (gesloten jeugdzorg, jeugdbescherming en jeugdreclassering). Als de Raad van Kinderbescherming bijvoorbeeld bepaalt dat een jongere voogdij nodig heeft, dan betaalt de gemeente de kosten voor de voogd. In de begroting is dit terug te vinden bij “geëscaleerde zorg 18-“.

Toegang jeugdhulp

In de jeugdwet is geregeld dat jeugdigen (en hun ouders) via 3 kanalen toegang hebben tot (vrijwillige) jeugdhulp. Via de (huis)arts, de gemeente of via jeugdbescherming/reclassering. Deze laatste worden ook wel gecertificeerde instellingen (G.I) genoemd. In de monitor wordt aan de hand van 3 casussen de verschillende routes beschreven.

Aantal jongeren/jeugdigen

In eerdere rapportages was een stabilisering van het aantal jeugdigen met een maatwerkvoorziening in de gemeente te zien, na een jarenlange gestage stijging. In de nu voorliggende rapportage lijkt er sprake te zijn van een lichte daling. Dat komt overeen met de landelijke trend. Het CBS constateert dat de instroom van jongeren in nieuwe jeugdhulptrajecten over de eerste 6 maanden met bijna een kwart gedaald is. Dat zorgt ervoor dat er landelijk 6 % minder jongeren jeugdhulp hebben dan vorig jaar in dezelfde periode.

Pas als corona voorbij is, valt te zien of er echt sprake is van een trendbreuk. Ook leert de ervaring dat in het laatste kwartaal nog veel declaraties binnen komen.

Kosten

De daling in het aantal jeugdigen met jeugdhulp betekent helaas niet dat ook sprake is van een kostendaling. De prognose voor de totale uitgaven voor jeugdhulp in 2020 komt uit op € 24,2 miljoen. De grootste kostenpost betreft de via de H10 ingekochte maatwerkvoorzieningen (zie onderstaande tabel). Deze voorzieningen laten volgens de prognose een kostenstijging ten opzichte van 2019 zien met 10,6%. Deze stijging kan verklaard worden door de tariefverhogingen als gevolg van de uitspraak van de rechter over de tarieven, de langere en intensievere trajecten en de uitgaven voor de regionale afspraken rondom compensatie corona.

In onderstaande tabel worden de uitgaven aan Jeugdhulp in 2019 weergegeven, de prognose voor de uitgaven in 2020 en wordt tevens een verbinding gemaakt met het gevraagde bedrag voor Jeugdhulp in de begroting voor 2021.

	Jaarrekening 2019	Prognose 2020*	Budget begroting 2021
Totaal maatwerkvoorzieningen H10	20.639.725	22.825.237	22.973.772
Buiten H10 ingekochte maatwerkvoorzieningen	166.168	283.000	284.440
Totaal maatwerkvoorzieningen	20.805.893	23.108.237	23.258.212
PGB	941.000	1.103.000	1.111.361
TOTAAL	21.746.893	24.211.237	24.369.573

*Prognose 2020 = stand begroting na wijziging 2e turap

B. Beheersmaatregelen.

Omdat de gemeente niet de enige toegangspoort is naar jeugdhulp (anders dan bij de WMO en Inkomensvoorzieningen) is hard gewerkt om sturingsmogelijkheden te ontwikkelen. In de vorige raadsbrief bij de Jeugdhulp monitor werden in dit verband al de praktijkondersteuner jeugd (POH-J) bij de huisartsen genoemd, naast interventies op gebied van contractmanagement. Desalniettemin bleken de mogelijkheden beperkt, ook door de verloren rechtszaak van Haaglanden. Doordat er per 2021 sprake is van nieuwe contracten voor jeugdhulp, zijn er meer mogelijkheden om te sturen. Hieronder wordt nader op deze verschillende mogelijkheden ingegaan.

1. Sturing in de Toegang

- *Via Praktijkondersteuner jeugd bij huisartsen (POH-J)*

In Leidschendam-Voorburg is de grootste verwijzer de huisarts. 60% van de verwijzingen loopt via hen. Daarom zet de gemeente al sinds begin 2019 de POH-J in; nu in totaal bij 19 van de 26 huisartsen. De eerste resultaten zijn positief. Bij de huisartsen met een POH-J is een dalende lijn in het aantal doorverwijzingen te zien. De POH-J ondersteunt de cliënt of verwijst door naar het voorliggend veld. Een mooie opsteker voor de lobby van de gemeente bij de zorgverzekeraar is de toezegging dat CZ 25% gaat bijdragen aan de kosten van de POH-J.

- *Via Richtinggevend Kader (Sturing op toewijzing)*

Vanaf 1 januari 2021 zal gewerkt gaan worden met het richtinggevend kader. Dit is een instrument dat gebruikt kan worden om de omvang en duur van de toewijzing van jeugdhulp realistisch in te schatten en duidelijk vast te leggen. Bijvoorbeeld: een huisarts verwijst een inwoner door naar een jeugdhulpaanbieder. De jeugdaanbieder legt vervolgens een 'verzoek om toewijzing' (VOT) voor jeugdhulp bij de gemeente dat binnen "het normale"

aantal uren, zoals vastgelegd in het richtinggevend kader, valt. Vervolgens ontvangt de jeugdhulpaanbieder een bericht met daarin exact aangegeven hoeveel uur per week en tot wanneer zij deze hulp mogen inzetten. Professionals in het lokale team en ook jeugdhulpaanbieders worden met dit instrument voorzien van inzichten in passende duur en omvang van een jeugdhulptraject op productniveau. Het gaat om een 'lerend' referentiekader, dus geen absolute norm. In 2021 zal hier samen met aanbieders aan de ontwikkeltafels aan gewerkt worden. Hiermee kan de gemeente sturen op de trend dat trajecten steeds langer duren en intensiever worden.

2. Inzet op rechtmatigheid

- *Via Q-Controle (Sturing op maximale declaraties)*

Het richtinggevend kader maakt het mogelijk om met een Q-controle te gaan werken. Q staat voor quantity oftewel de hoeveelheid jeugdhulp. In het toewijzingssysteem wordt vanaf 1 januari 2021 automatisch een blokkade gezet als de maximaal toegekende hulp voor een jeugdige bereikt is. Vanaf dat moment kunnen geen declaraties ingediend worden. Als er toch nog jeugdhulp nodig is moet de aanbieder opnieuw in gesprek met de gemeente. Ieder kwartaal wordt een analyse gedaan bij welke aanbieders dit zich vaak voordoet; vervolgens wordt het contractgesprek aangegaan met deze jeugdhulpaanbieders.

- *Via bestedingsruimte per aanbieder (Sturing op budget per aanbieder per gemeente)*

De regio H10 gaat per 2021 in de jeugdhulp werken met een bestedingsruimte per jeugdhulpaanbieder per gemeente. De bestedingsruimte wordt in de Resultaatovereenkomsten opgenomen per gemeente per aanbieder. De bestedingsruimte geeft voor het betreffende kalenderjaar het [maximaal] door de aanbieder bij de gemeente te declareren bedrag aan jeugdhulp weer, waarbij – onder voorwaarden – tussentijdse bijstelling gedurende het jaar mogelijk is. Dit middel is bedoeld als maatregel ter beheersing van kosten en resultaatsturing. Het totaal van de bestedingsruimte van alle in Leidschendam-Voorburg gecontracteerde aanbieders is vastgesteld op €22.973.772. Dit ligt binnen het beschikbare budget van 2021, zoals ook weergegeven in de tabel hierboven.

- *Via Fraudecontrole*

Het Servicebureau heeft een tool aangekocht voor de opsporing van fraude bij aanbieders. De tool vereenvoudigt het doorpluizen van jaarrekeningen.

3. Lobby Wet Langdurige Zorg (WLZ).

De gemeente heeft samen met een landelijk opererend team van de VNG, het z.g. Ondersteuningsteam voor de Jeugd (OZJ), gewerkt aan de uitstroom bij Schakenbosch voor jongeren die 18 worden. Dit leidde tot uitstroom van 3 personen met zeer complexe casuïstiek die langer dan 2 jaar in traject zaten. Voor 3 andere personen met een WLZ-indicatie is succesvol de facturering van het verblijf bij Schakenbosch naar de zorgverzekeraar verlegd. Hiermee is circa € 400.000 bespaard. Daarnaast is aandacht gevraagd bij de zorgkantoren voor het grote gebrek aan geschikte vervolgplekken voor jongeren van 18 jaar en ouder. Op dit moment wordt gewerkt aan een claim op de WLZ voor jeugdigen onder de 18 jaar.

4. Jeugdhulp/Onderwijs Arrangementen

De gemeente ziet al enige tijd een sterke stijging van het product ambulante begeleiding, ook wel 'jeugdhulp zonder verblijf' genoemd. Na analyse van aanbieders die producten in dit segment bieden, blijkt dat de gemeente in een aantal gevallen (ambulante) dagbesteding of ondersteuning inzet waarbij wellicht tot een efficiëntere oplossing kan worden gekomen als er samengewerkt gaat worden met het onderwijs. Naar verwachting zal binnenkort een Onderwijs-jeugd-arrangement worden opgeleverd voor het speciaal onderwijs. Voor 2021 heeft het college de raad bij de nota van wijziging budget gevraagd om extra inzet te leveren op dit onderwerp.

Burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg,

A. Van Mazijk
secretaris

K. Tigelaar
burgemeester

Bijlage bestemd voor de raad:

Nummer 1923 Naam Jeugdhulpmonitor november 2020